પ્રથમ લેખિત કસોટી-૨૦૧૫

તારીખ : ૨/૧૧/૨૦૧૫ | ધોરણ-૭ | સમય : ૧૧:૦૦ થી ૧૪:૦૦
વાર : સોમવાર | વિષય : સામાજિક વિજ્ઞાન | કુલ ગુણ : ૮૦

વિદ્યાર્થીનું નામ : ______________________ બેઠક નંબર : ______

સૂચનાઓ : (1) પ્રશ્નોના જવાબ અલગ ઉત્તરવહીમાં લખવાના રહેશે.

પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (10)

(૧) સંસ્કૃત ભાષાના કયા મહાકવિ હર્ષવર્ધનના દરબારને શોભાવતા હતા ?
(અ) કાલિદાસ (બ) ભવભૂતિ (ક) ભારવિ (ડ) બાણભટ્ટ

(૨) રાજશ્રીને કોણે કેદ કરી હતી ?
(અ) ચંદ્રગુપ્તે (બ) સમુદ્રગુપ્તે (ક) દેવગુપ્તે (ડ) વિષ્ણુગુપ્તે

(૩) ચાલુક્ય વંશના કયા રાજા એ 'અશ્વમેઘ યજ્ઞ' કર્યો હતો ?
(અ) કીર્તિ વર્માએ (બ) પુલકેશી બીજાએ
(ક) પુલકેશી પહેલાએ (ડ) મંગલેશે

(૪) પલ્લવ વંશના કયા રાજાને શક્તિશાળી રાજા ગણવામાં આવે છે ?
(અ) નરસિંહ વર્મા (બ) ગોવિંદ વર્મા (ક) યશોવર્મા (ડ) મહેન્દ્રવર્મા

(૫) ચોલ વંશની રાજધાની કઇ હતી ?
(અ) અજમેર (બ) તાંજોર (ક) કનોજ (ડ) ઉજ્જૈન

(૬) શાકંભરી રાજયના શાસક અજયરાજે કયા નગરની સ્થાપના કરી હતી ?
(અ) અજય મેરુ (બ) અજય રાજ (ક) અજયપુર (ડ) અજયપુરી

(૭) ગુલામ વંશનો ખરો સ્થાપક કોને માનવામાં આવે છે ?
(અ) શાહબુદ્દીન ઘોરી (બ) કુત્તુબુદ્દીન ઐબક
(ક) ઈલ્તુત્મિશ (ડ) મહંમદ ઘોરી

(૮) દિલ્હીની ગાદી ઉપર ખલજી વંશની સ્થાપના કોણે કરી ?
(અ) નાસુરિદ્દીને (બ) ગિયાસુદ્દીને (ક) અલાઉદ્દીને (ડ) જલાલુદ્દીને

(૧૦) કયા રાજાને ફીરંગીઓ સાથે સારા સંબંધ હતા ?
(અ) હરિહરરાય (બ) બુક્કારાય (ક) કૃષ્ણદેવ રાય (ડ) રામરાય

(૧૧) દિલ્હીની ગાદી ઉપર મુઘલ સામ્રાજયની સ્થાપના કોણે કરી ?
(અ) બાબરે (બ) હુમાયુએ (ક) જહાંગીરે (ડ) અકબરે

Scanned by CamScanner

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (ગમે તે પાંચ) (5)

(૧) રાજ્યવર્ધનનું મૃત્યુ શાથી થયું ?

(૨) કોની સાથેના યુદ્ધમાં હર્ષવર્ધનનો પરાજય થયો ?

(૩) રાષ્ટ્રકૂટનો શો અર્થ થાય છે ?

(૪) પાંડય રાજ્ય કયા સ્થળે હતું ?

(૫) રાજપૂતો કેસરિયાં ક્યારે કરતાં ?

(૬) વિજયનગર રાજ્યની સ્થાપના કોણે કરી ?

પ્રશ્ન-૨ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાક્યમાં આપો.(ગમે તે પાંચ) (10)

(૧) હર્ષ પુલકેશીને શા માટે હરાવી ન શક્યો ?

(૨) સમ્રાટ હર્ષવર્ધને ક્યાં-ક્યાં નાટકોની રચના કરી હતી ?

(૩) 'સામંત' કોને કહેવાય ?

(૪) સાતમી સદીના અંતે ભારતમાં કયા કયા રાજવંશોનો ઉદય થયો ?

(૫) ચોલ વંશના શાસકો દરિયા પારના દેશો પર શાથી ચડાઈ કરી શકતા હતા ?

(૬) કુતુબમિનારનું બાંધકામ કોણે શરૂ કરાવ્યું હતું અને કોણે પૂરું કરાવ્યું હતું ?

(બ) બંધ બેસતા જોડકાં જોડો. (5)

'અ' વિભાગ	'બ' વિભાગ
☐ હર્ષચરિતના રચયિતા	(૧) પરમાર
☐ કનોજનો મહાપ્રતાપી રાજા	(૨) ચૌહાણ
☐ ભોજ	(૩) કુત્તુબુદ્દીન ઐબક
☐ પૃથ્વીરાજ ત્રીજો	(૪) અમીર ખુશરો
☐ ગુલામવંશનો સ્થાપક	(૫) મહાકવિ બાણભટ્ટ
	(૬) હર્ષવર્ધન

પ્રશ્ન-૩ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. (6)

(૧) ભારત દેશની રાજધાની કઈ છે ?

(અ) મુંબઈ (બ) દિલ્હી (ક) અમદાવાદ (ડ) કોલકત્તા

(૨) સરકારનું કયું અંગ કાયદા ઘડવાનું કાર્ય કરે છે ?

(અ) કારોબારી (બ) મંત્રીમંડળ (ક) ન્યાયતંત્ર (ડ) ધારાસભા

(૩) રાજ્ય સરકારનાં અંગોમાં કોનો સમાવેશ થાય છે ?

(અ) વડાપ્રધાનનો (બ) રાજ્યપાલનો (ક) રાષ્ટ્રપ્રમુખનો (ડ)મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિનો

(૪) ધારાસભાનું ઉપલું ગૃહ કયા નામે ઓળખાય છે ?

(અ) લોકસભા (બ) વિધાનસભા (ક) રાજ્યસભા (ડ) વિધાન પરિષદ

Scanned by CamScanner

(૫) ગુજરાત વિધાનસભાની કુલ બેઠકો કેટલી છે ?

(અ) 180 (બ) 158 (ક) 182 (ડ) 183

(૬) મંત્રીમંડળના વહીવટી વડા કોણ છે ?

(અ) રાજ્યપાલ (બ) મુખ્યમંત્રી (ક) અધ્યક્ષ (ડ) ઉપાધ્યક્ષ

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાક્યોમાં આપો. (ગમે તે ત્રણ) (6)

(૧) દરેક દેશને સરકારની જરૂર શા માટે પડે છે ?

(૨) સરકાર મુખ્ય શું કાર્ય કરે છે ?

(૩) 'સમવાયી સરકાર' એટલે શું ?

(૪) અંગ્રેજોના સમયમાં આપણાં દેશની શાસન વ્યવસ્થા કેવા પ્રકારની હતી ?

પ્રશ્ન-૪ (અ) બંધ બેસતાં જોડકાં જોડો. (4)

'અ' વિભાગ	'બ' વિભાગ
☐ ગ્રામ પંચાયત	(૧) રાજ્યપાલ
☐ રાજ્ય સરકાર	(૨) એમ.એલ.એ.
☐ રાજ્યના બંધારણીય વડા	(૩) સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાને અનુદાન આપવું
☐ ધારાસભા	(૪) ગામમાં સ્ટ્રીટ લાઇટની વ્યવસ્થા કરવી

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં આપો. (4)

(૧) ગુજરાત વિધાનસભા ભવનનું નામ શું છે ?

(૨) ન્યાયતંત્ર શું કાર્ય કરે છે ?

(૩) રાજ્યના નાણાંકીય ખરડા માટે કોની મંજૂરી જરૂરી છે ?

(૪) મંત્રીમંડળની પુનઃરચનાનું કામ કોણ કરે છે ?

પ્રશ્ન-૫ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો. (10)

(૧) ભારતમાં દિવસ હોય ત્યારે નીચેનામાંથી કયા દેશમાં રાત હશે ?

(અ) ઓસ્ટ્રેલિયા (બ) દક્ષિણ આફ્રિકા (ક) જાપાન (ડ) કેનેડા

(૨) પૃથ્વી પર દિવસ-રાત થાય છે કારણ કે.....

(અ) સૂર્ય પોતાની ધરી પર ફરે છે (બ) પૃથ્વી પોતાની ધરી પર ફરે છે

(ક) સૂર્ય પૃથ્વીની આસપાસ ફરે છે (ડ) પૃથ્વી સૂર્યની આસપાસ ફરે છે

(૩) પૃથ્વી પોતાની ધરી પર કેટલા અંશનો ખૂણો બનાવે છે ?

(અ) 66.5^0 (બ) 23.5^0 (ક) 90^0 (ડ) 45^0

(૪) 21 જૂને સૂર્યનાં કિરણો કયા વૃત્ત પર સીધાં પડે છે ?

(અ) મકરવૃત્ત (બ) ઉત્તરધ્રુવવૃત્ત (ક) વિષુવવૃત્ત (ડ) કર્કવૃત્ત

Scanned by CamScanner

(૫) ધ્રુવનો તારો કઇ દિશામાં હોય છે ?
(અ) દક્ષિણ (બ) ઉત્તર (ક) પશ્ચિમ (ડ) પૂર્વ

(૬) એક રેખાંશવૃત્તને સૂર્યની સામેથી પસાર થતાં કેટલો સમય લાગે છે ?
(અ) 4 મિનિટ (બ) 16 મિનિટ (ક) 1 કલાક (ડ) 24 કલાક

(૭) આપણા દેશની પ્રમાણસમય રેખા કયા શહેર પરથી પસાર થાય છે ?
(અ) અમૃતસર (બ) કોલકત્તા (ક) ગાંધીનગર (ડ) અલાહાબાદ

(૮) ભારતની દક્ષિણે કયો દેશ આવેલો છે ?
(અ) અફઘાનિસ્તાન (બ) શ્રીલંકા (ક) મ્યાનમાર (ડ) બાંગ્લાદેશ

(૯) ભારતની લગભગ મધ્યમાં થઇને કયું વૃત્ત પસાર થાય છે ?
(અ) ધ્રુવવૃત્ત (બ) કર્કવૃત્ત (ક) મકરવૃત્ત (ડ) વિષુવવૃત્ત

(૧૦) નીચેના પૈકી કઇ નદી હિમાલયમાંથી નીકળે છે ?
(અ) ગોદાવરી (બ) મહાનદી (ક) કાવેરી (ડ) ગંગા

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યોમાં આપો. (5)

(૧) પૃથ્વી પોતાની કક્ષાએ કેટલો ખૂણો બનાવે છે ?
(૨) કર્કવૃત્ત પર કયારે સૂર્યના કિરણો બરાબર સીધાં પડે છે ?
(૩) પૃથ્વીને એક પરિક્રમણ પૂર્ણ કરતાં કેટલો સમય લાગે છે ?
(૪) 'ગ્રિનિચ રેખા' કોને કહે છે ?
(૫) સ્થાનિક સમય એટલે શું ?

પ્રશ્ન-૬ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાકયોમાં આપો. (ગમે તે પાંચ) (10)

(૧) પૃથ્વીની ગતિઓ કેટલી છે ? કઇ કઇ ?
(૨) પરિભ્રમણ (ધરિભ્રમણ) એટલે શું ?
(૩) અક્ષાંશ એટલે શું ?
(૪) ભારત કયાં-કયાં રેખાંશવૃત્તો વચ્ચે આવેલો દેશ છે ?
(૫) ટાપુઓનો ઉદ્‌ભવ કેવી રીતે થયો હશે ?
(૬) ભારતનો સૌથી સમૃદ્ધ અને ગીચ વસ્તીવાળો પ્રદેશ કયો છે ?

(બ) ભારતના નકશામાં નીચે આપેલાં સ્થળો દર્શાવો. (5)

(૧) ગાંધીનગર (૨) હિંદમહાસાગર (૩) દિલ્હી
(૪) ગંગાનદી (૫) બંગાળાની ખાડી

Best Of Luck

Scanned by CamScanner